

NOTITIE 23

Internationaal
reizen met de
trein moet snel
beter, en dat kan
ook!

16 DECEMBER 2025

Auteurs: Coenraad Sassen, Jasper de Bruin, Hans Jeekel

Contact en website

info@labverantwoordemobiliteit.nl

www.labverantwoordemobiliteit.nl

Internationaal reizen met de trein: dat kan snel aantrekkelijker en beter

Waar een vliegticket met één klik en voor een fractie van een treinreis prijs, rechtstreeks kan worden geregeld, vraagt het boeken van een internationale treinreis doorgaans aanzienlijk meer tijd, moeite en geld. Dit grote verschil tussen vliegen en treinen is het gevolg van beleidskeuzes die eigenlijk niet meer uit te leggen zijn aan mensen die verantwoord willen reizen en hun duurzame wensen willen omzetten in een keuze voor de trein.

Er is een andere weg mogelijk vanuit het uitgangspunt dat potentiële reizigers, bovenal jongeren, in de huidige situatie belemmerd worden om hun voorkeurskeuzes te maken. Jongeren reizen niet meer louter om van A naar B te komen maar zoeken ervaringen, en dat maakt de trein aantrekkelijk: onderweg heb je uitzicht, je ontmoet mensen, je reist op een bewuste manier, en bovendien kun je op plekken komen die je niet zou kunnen bereiken met het vliegtuig. Jongeren zijn ook bereid wat meer te betalen voor een duurzamer product, maar als dit behoorlijk veel duurder is (zeg meer dan 15 %) ten opzichte van niet-duurzame opties, nemen kosten toch al snel de overhand (gezien hun geringere koopkracht). Zij laten wel zien dat er grote belangstelling bestaat voor grensoverschrijdend spoorvervoer, mits het toegankelijk en betaalbaar wordt aangeboden.

Op de lange termijn moeten betrokken landen daarvoor substantieel meer geld voor het spoor beschikbaar maken en het vliegen een prijs geven gebaseerd op de echte kosten, inclusief milieu, geluid en ruimtegebruik. Maar ook op korte termijn zijn er al maatregelen mogelijk.

Maatregelen die Europees spoorvervoer op korte termijn bevorderen

Concrete aanbevelingen die de Europese Commissie en de regeringen van de lidstaten op korte termijn kunnen invoeren om internationaal treinreizen toegankelijker, betaalbaarder en aantrekkelijker te maken voor een nieuwe generatie reizigers zijn:

- 1. Leg in de contracten tussen nationale overheden en spoorwegmaatschappijen *key performance indicators* (KPI's) vast over internationaal treinverkeer, en koppel daar bindende sancties aan**

Voor de Nederlandse context is het in dit verband van belang dat het Rijk en de NS aanvullende afspraken maken over:

- Het voorrang verlenen aan internationale treinen
- Kaartjes ruim van tevoren (minimaal 9 maanden) kunnen boeken,
- Reizigersrechten uniform respecteren,
- Kaartjes kunnen kopen van niet-NS aanbieders,
- Capaciteitsruimte realiseren voor andere aanbieders (van reisproducten die de NS zelf niet wil aanbieden),

- Deze aanbieders langjarig zekerheid garanderen, zodat men durft te gaan investeren.

2. Benut de capaciteit op het spoor voor internationale treinen

In de ogen van ProRail is er in Nederland voldoende capaciteit voor internationale treinen. Het voorstel is om deze treinen buiten de spits een hogere prioriteit te geven.

3. De beschikbaarheid van tickets moet ruimer opgezet worden

Drie maanden van tevoren is veel te kort. Internationale tickets zouden minimaal negen maanden vooraf beschikbaar moeten zijn.

4. Maak een nationaal contactpunt voor spoordata

Die contactpunten worden verantwoordelijk voor het verzamelen en ontsluiten van de data voor de sites en de apps.

5. Maak veel meer werk van reizigersrechten

Ook van belang is dat treinreizigers straks een kaartje kunnen kopen waarbij hun reizigersrechten voor de hele reis gelden. Nu is dat vaak niet het geval. Wij vragen de Europese Commissie om hier vaart mee te maken en regelgeving voor te ontwikkelen.

6. Biedt garanties voor nieuwe aanbieders van internationale spoordiensten

Dit vraagt om overleg waarbij de nationale overheid een duidelijke positie inneemt, die niet automatisch de belangen van de nationale spoorwegmaatschappij vooropstelt.

7. Zorg voor minder of geen btw op internationale treintickets, en verminder de kosten van spoorgebruik

Op dit moment wordt er btw geheven op treintickets. We vinden een level playing field hier essentieel. Kijk ook naar de vergoeding die infrabeheerders vragen aan spoorwegmaatschappijen, die ze verwerken in de ticketprijzen.

Voor de langere termijn

Naar ons idee bestaat er een weg uit dit dossier, maar eenvoudig is dat niet. De EU zou niet als reflex onmiddellijk de concurrentiekaart moeten spelen, maar moeten zien dat dit vraagstuk een regionale aanpak nodig heeft, een aanpak met een aantal landen samen. Cruciaal daarbij is dat er daadwerkelijk wordt geïnvesteerd in samenwerking en infrastructuur. Tegelijk moeten nationale spoorwegmaatschappijen voldoende zekerheid krijgen. Zonder dat comfort bestaat het risico dat zij innovators eerder blokkeren dan dat zij ze omarmen.

Lees [hier](#) notitie 23

Voor meer informatie: Hans Jeekel, 06-51551561